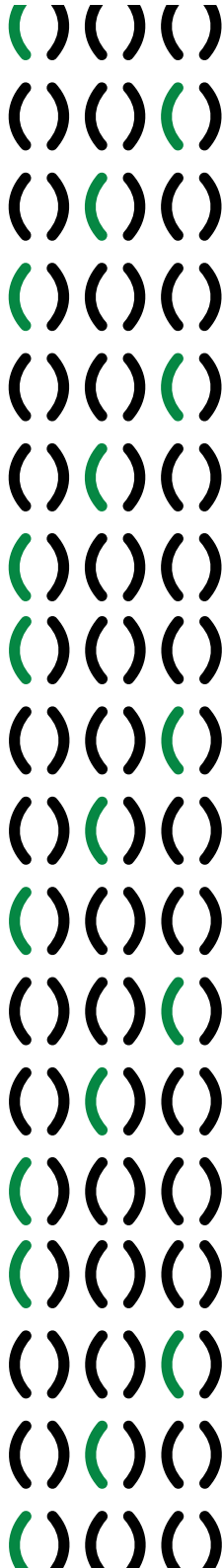

RISE UP+

STRETNUTIE #6

ZÁPISNÍK PÚTNIKA

Sprievodca prípravy na SDM v Lisabone 2023

Technické parametre publikácie

Nihil obstat

01 de novembro de 2020, Solenidade de Todos os Santos
D. Joaquim Mendes, Bispo Auxiliar do Patriarcado de Lisboa

Biblické texty

Sväté písmo, Starý a Nový zákon, SSV, 2018

Vypracovanie

Direção de Pastoral e Eventos Centrais
da Jornada Mundial da Juventude Lisboa 2023

Ilustrácie

Mário Linhares

Fotografie

Vatican Media

Grafická úprava

Douglas Azevedo
Leila Ferreira
Fundação Salesianos

Vlastník

Fundação JMJ Lisboa 2023

Realizačný tím

Alice Neto (Paróquia de Alcochete, Diocese de Setúbal); Pe. André Batista (Secretariado Diocesano da Pastoral Juvenil, Diocese de Leiria – Fátima); Pe. Bruno Dinis (Missionários Passionistas); Carlota Cardoso (Paróquia de S. Julião do Tojal, Patriarcado de Lisboa); Júlio Torres (Paróquia de Vialonga, Patriarcado de Lisboa); Liliana Maia (Leigos Missionários Combonianos); Ir. Linda Vieira (Filhas de Maria Auxiliadora, Salesianas); Ir. Lisete da Natividade (Irmãs Doroteias); Pe. Luís Rafael Azevedo (Departamento Diocesano da Pastoral Juvenil, Diocese de Lamego); Maria Lopes (Paróquia da Póvoa de Santa Iria, Patriarcado de Lisboa); Ir. Marta Mendes (Aliança de Santa Maria †); Pedro Feliciano (Serviço da Juventude, Patriarcado de Lisboa); Romana Esteves (Paróquia de Olhalvo, Patriarcado de Lisboa); Rui Lourenço Teixeira (Corpo Nacional de Escutas); Ir. Sandra Bartolomeu (Servas de Nossa Senhora de Fátima); Pe. Tiago Neto (Patriarcado de Lisboa).

Teologická revízia

D. Vitorino José Pereira Soares (Bispo Auxiliar da Diocese do Porto)
Cón. Luís Miguel Figueiredo Rodrigues (Arquidiocese de Braga)
Pe. Mário José Rodrigues de Sousa (Diocese do Algarve)

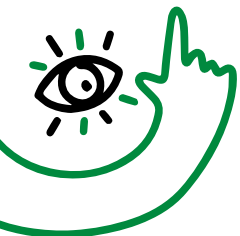
#6

VSTAŇ A UKÁŽ SA

Ciele stretnutia:

- Pochopiť SDM v jeho prorockom rozmere prostredníctvom svedectva mladých ľudí;
- rozpamätať sa na zázraky osobného života, v ktorých ma Ježiš pozval vstať;
- prijať to, že Boh ma chce použiť ako protagonistu pri budovaní svojho Kráľovstva.

PRIPRAV SA

Vieš si predstaviť atmosféru na SDM? Mesto, ktoré hostí SDM, sa počas dní, v ktorých sa koná, úplne premení. Dnes sa budeme zamýšľať nad svedectvom dôvery, radosti a viery, ktoré mladí pútnici SDM vtlačia do mesta, v ktorom sa tieto Dni konajú.

Ako sa pripravuješ na túto veľkú udalosť? Aké stopy chceš zanechať v meste Lisabon v roku 2023?

« levanta-te e põe-te no meio »
e ele, Levantando-se, pôs-se de pé,

disse - Lhes Jesus :

« pergunto - vos se é permitido ao
sábado fazer bem ou

POČÚVAJ

Čítanie zo svätého evanjelia podľa Lukáša (6, 6-11)

⁶ V inú sobotu vošiel Ježiš do synagógy a učil. Bol tam človek, ktorý mal vyschnutú pravú ruku. ⁷ „A zákonníci s farizejmi naň striehli, či v sobotu uzdraví, aby ho mali z čoho obžalovať.“ ⁸ Ale on poznal ich myšlienky. Preto povedal človekovi, čo mal vyschnutú ruku: „Vstaň a postav sa do prostriedku!“ On vstal a postavil sa. ⁹ A tamtým Ježiš povedal: „Pýtam sa vás: Slobodno v sobotu

robiť dobre, alebo zle, zachrániť život, alebo zničiť?“ ¹⁰ Popozeral sa po všetkých a povedal mu: „Vystri ruku!“ On to urobil a ruka mu ozdravela. ¹¹ Ale oni, plní nerozumu radili sa, čo urobiť s Ježišom.

Počuli sme slovo Pánovo.
Chvála tebe, Kriste.

Nákres dizajnu synagógy

1. Synagóga

Toto slovo znamená „miesto stretnutia“. V Ježišových časoch bola synagóga najväčšou budovou v meste; mala jednoduchú obdĺžnikovú stavbu so sedlovou strechou a dláždenou podlahou; bežne bola orientovaná na Jeruzalem. Na východnej stene bola klenba na uloženie zvitkov Písma. Bola miestom modlitby pre komunitu, ktorá sa v sobotu schádzala, aby čítala a komentovala niektoré pasáže Písma. Tí, ktorí čítali Božie slovo, sedeli na vyvýšenej plošine a biblický komentár sa zvyčajne robil na mieste vyhradenom pre majstra (rabína). Ľudia sedeli na kamenných alebo drevených laviciach pozdĺž stien alebo na podložkách na podlahe. V synagóge sa zhromažďovali muži aj ženy, oddelene na rôznych miestach. Židovské zdroje uvádzajú počiatky synagóg hneď po zničení prvého chrámu Babylončanmi (6. storočie pred Kristom). Aj keď existoval chrám, v Ježišových časoch synagógy naďalej fungovali v komunitách, ktoré mali najmenej desať mužov. Čítanie Zákona vždy robil rabín v hebrejčine; ale čítanie prorokov, ktoré nasledovalo po ňom, ako aj ostatných spisov mohlo byť v aramejčine, v jazyku, ktorým sa hovorilo, a mohol to robiť každý muž od trinástich rokov (porov. Lk 4, 14 - 21).

Sobota

Sobota je siedmy deň v týždni, ktorý rozdeľuje týždne; deň na odpočinok po šiestich dňoch práce. Jeho význam však nevyplýva len z vyznačenia rytmu týždňov, ale zo skutočnosti, že ide o svätý deň zasvätený Bohu,

deň oslavy Božej zmluvy s jeho ľuďom. Je to deň radosti a čas osobitného zasvätenia Bohu; je to deň odpočinku, modlitby a vyučovania, v ktorom je zakázané vykonávať akúkoľvek prácu, cestovať na väčšie vzdialenosti, variť alebo jesť určité jedlá. Židovskí predstavitelia kritizujú Ježiša za to, že v sobotu robil zázraky a uzdravoval.

Učítelia zákona

Muži, ktorí sa zasvätili štúdiu, výkladu a vyučovaniu Mojžišovho zákona (zákon je pre Židov silným znakom Božej prítomnosti). Boli druhom teológov, učiteľov a strážcov Zákona. V tomto texte vystupujú ako Ježišovi pozorovatelia, ktorí na neho tlačili, aby v sobotu nerobil zázraky. Svätý Lukáš odhaľuje zúrivosť týchto mužov tvárou v tvár Ježišovmu prorockému konaniu.

Farizeji

Boli ako náboženská strana, ktorej myslenie bolo založené na starostlivosti o čistotu, dodržiavaní zákonných predpisov a na charitatívnej činnosti. Bola to najvýznamnejšia skupina v spoločnosti v Ježišových časoch. Spolu s učiteľmi zákona sú Ježišovými odporcami. Podľa farizejov sa lekárske zákroky mohli vykonávať v sobotu len v prípade nebezpečenstva smrti, čo nie je prípad muža s ochrnutou rukou. Hnevá ich, že Ježiš uzdravuje.

Muž s vyschnutou rukou

Anonymná postava, ktorej meno ani nepoznáme; vieme o nej len to, že má ochrnutú pravú ruku. Väčšina prítomných ho určite poznala a vedela, že pre neho už nie je možné nič urobiť. Je predmetom Ježišovho spásneho konania, ktoré ho oslobodzuje od atrofie a paralýzy.

Pravá ruka je tou rukou, ktorú človek najviac potreboval k svojmu každodennému životu, na prácu a rozvoj iných činností. Uzdravenie tohto muža však nie je len jeho osobným prospechom. Ježiš chce, aby bol tento muž znamením, ktorým by ukázal svoju silu a moc Božieho Syna, a preto ho povoláva na svoju stranu a prikazuje mu: „Vstaň,“ akoby mu chcel povedať: „Potrebujem tá, aby skrze teba a skrze to, čo pre teba urobím, iní uverili v silu mojej lásky“.

Ježiš oslovuje človeka so zdravotným postihnutím, marginalizovaného a instrumentalizovaného učiteľmi Zákona, aby sa jeho uzdravenie stalo pre ostatných znamením Božieho milosrdenstva a moci.

Čo mi hovorí tento text?

Prostredníctvom tohto muža Ježiš ukázal svetu svoju moc ponúkať život, dobro, radosť. Ježiš chcel, aby mu slúžil ako príklad a svedok.

Aj Pán nás potrebuje. Ježiš nám dáva poslanie, aby sme svojím životom ukázali zázraky, ktoré v našom živote robí Božia láska, aby iní uverili prostredníctvom nášho svedectva.

Naším poslaním ako pútnikov SDM je vydávať svedectvo o Ježišovi v Lisabone 2023, ale už aj tu, dnes a teraz v našom každodennom živote.

Naša spoločnosť potrebuje mladých ľudí schopných „povstať“, nechať sa uzdraviť, premeniť a obrátiť Ježišom, ktorí zostanú stáť uprostred sveta, aby ostatným ukázali rovnakú cestu.

PRIMI

Započúvaj sa do svedectva o mladej talianskej matke. Chiara Corbella Petrillo, laička a matka rodiny, manželka a žena veľkej viery v Boha. Zomrela 13. júna 2012 vo veku 28 rokov v Taliansku, pretože život dieťaťa, ktoré nosila, uprednostnila pred svojím vlastným. Život tejto mladej matky ukazuje, že utrpenie môže byť miestom pokoja a skutočným zážitkom intimity s Bohom.

POLOŽ SI OTÁZKU

Vstaň, potrebujem Ťa!

Čo keby ti to Ježiš povedal teraz?

Zamysli sa nad biblickým textom a konfrontuj ho so svojím životom

Predstav si text

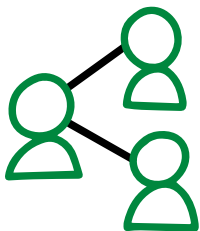
- postav sa na miesto muža, ktorý bol uzdravený. Predstav si, aký by bol tvoj život;
- uvažuj o prekvapení a pocitoch, ktoré by vyvolal v tebe Ježišov príkaz (strach, dôvera atď.);
- poďakuj za to, že jeho uzdravenie slúžilo ako svedectvo o sile Ježišovej lásky zoči-voči tým, ktorí boli proti ňemu.

Pozri sa na svoj život:

- spomeň si na situácie vo svojom živote, v ktorých si cítil Božie uzdravenie, Jeho vyslobodenie, Jeho svetlo;
- zamysli nad životom a príkladom Chiary Petrillo a polož si otázku: „Aké malé kroky sú možné v mojom živote, aby som prestal byť paralyzovaný?“;

- spomeň si na chvíle, keď si zažil Ježiša ako robí „zázraky“, úžasné veci, keď ti povedal: „Vstaň! Potrebujem ťa, aby skrze teba a to, čo v tebe urobím, ostatní verili v silu lásky, odpustenia...!“;
- Vyber si slovo alebo kresbu, ktoré vyjadrujú to, čo cítiš, keď Ježiš robí v tvojom živote zázraky a hovorí ti: „Vstaň, potrebujem ťa!“ Napiš to na druhú stavebnicu / kocku.

ZDIEĽAJ SA

Zamysli sa nad svojím životom a podel' sa o konkrétny moment, keď si cítil, že ti Ježiš hovorí: „Vstaň!“

Aké „zázraky“ rozpoznávaš vo svojom živote? Zdieľaj ich so svojou skupinou.

MODLI SA

Pieseň

Taizé

The Kingdom of God is a kingdom of peace, justice, and joy. Come Lord, and open in us the gates of your kingdom.

Len Boh môže... ale ty...

1. Len Boh môže stvoriť,
  2. ale ty si môžeš vážiť to, čo stvoril.
1. Len Boh môže dať život,
  2. ale ty ho môžeš odovzdať a rešpektovať.
1. Len Boh môže dať rásť,
  2. ale ty môžeš viesť a riadiť.
1. Len Boh môže dať vieru,
  2. ale ty môžeš byť znamením Boha pre svojho brata.
1. Len Boh môže dať lásku,
  2. ale ty sa môžeš naučiť milovať svojho brata.
1. Len Boh môže dať silu,
  2. ale ty môžeš povzbudiť ostatných.
1. Len Boh môže dať nádej,
  2. ale ty môžeš obnoviť dôveru svojho brata.
1. Len Boh môže dať radosť,
  2. ale ty sa môžeš vždy usmievať.
1. Len Boh je cesta,
  2. ale ty ju môžeš bratovi ukázať.
1. Len Boh je svetlo,
  2. ale ty ho môžeš rozsvietiť pre svojho brata.

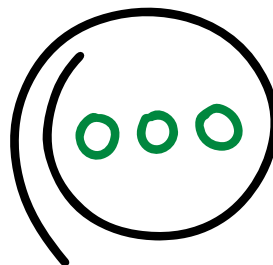

1. Len Boh môže robiť zázraky,
2. ale ty môžeš ponúknuť svojich päť chlebov a dve ryby.

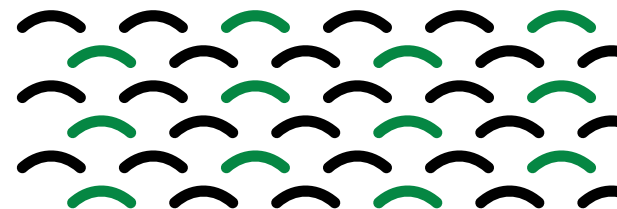
GPS of the
Christian Life
AO, p.123

1. Iba Boh môže urobiť nemožné,
  2. ale ty môžeš robiť, čo sa dá.
-
1. Boh sám je sebestačný,
  2. ale On chce každého z nás.

POKRAČUJ

Pozrite si spolu film a diskutujte o ňom:
I'm not ashamed / Nehanbím sa (2016)

VSTAŇ

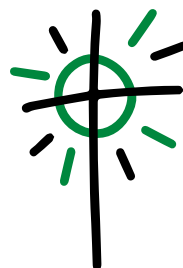
Predtým ako sa budeš podieľať na premene mesta Lisabon v lete 2023 svojim svedectvom, musíš sa cítiť povolaný ísť do stredu tvojho mesta, dediny; do stredu tvojej školy, univerzity, práce, rodiny, priateľov, farnosti... Do stredu toho, kde a s kým žiješ a tam ukazovať Ježišovu moc.

Urob so svojou skupinou záväzok, prostredníctvom ktorého ukážete ostatným, že ste vo svojom živote rozpoznali Božiu milosť a zázrak.

Vstaň a urob záväzok!

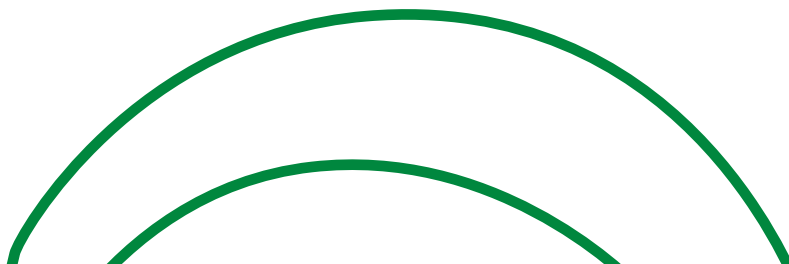
ÁNO, VERÍM!

+ Z Katechizmu Katolíckej Cirkvi

Jedno telo

790. Veriaci, ktorí odpovedajú na Božie slovo a stávajú sa údmi Kristovho tela, sú úzko zjednotení s Kristom: „V tomto tele prechádza Kristov život do veriacich, ktorí sa prostredníctvom sviatostí tajomne, ale skutočne zjednocujú s umučeným a osláveným Kristom.“ To platí najmä o krste, prostredníctvom ktorého sa spájame s Kristovou smrťou a s jeho zmŕtvychvstaním, a o Eucharistii, prostredníctvom ktorej „máme skutočne účasť na Pánovom tele a sme povznesení do spoločenstva s ním i medzi sebou“.

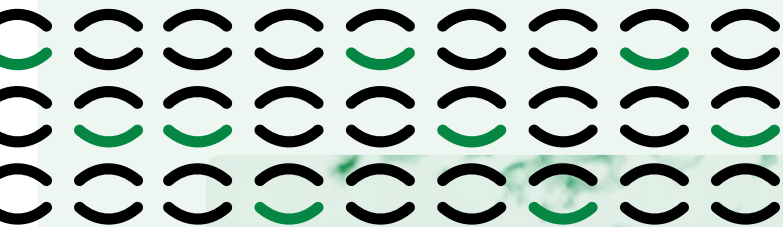

MÔJ OSOBNÝ PLÁN

6. krok: ďakujem Bohu

„VSTAŇ A POSTAV SA DO
PROSTRIEDKU!“ (Lk 6, 8)

V tomto kroku si pozvaný, aby si prejavil vďačnosť.
Vďačnosť je postoj, ktorý ti pomáha rozpoznať Božiu
dobrotu v tvojom živote.

Za čo sa chceš poďakovať?

Podel' sa o svoje dôvody vďačnosti s osobou,
ktorú si si vybral v predchádzajúcom kroku.
Pokračuj v rozhovore o tvojom duchovnom
živote a uvidíš, ako ti Boh dá svetlo, aby si
mohol kráčať.

Znovu zhodnoť svoj napredovanie.
Ako si žil?

„Mládenec, hovorím ti, vstaň!“ (Lk 7, 14)

„Ale vstaň a stoj na nohách, lebo som sa ti na to zjavil, aby som ťa ustanovil za služobníka a svedka toho, čo si videl, i toho, čo ti ešte zjavím.“ (Sk 26, 16)

V tých dňoch sa Mária vydala na cestu
a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji. (Lk 1, 39)

